

ŠVIESA

JORNAL LITHUANO
 "ŠVIESA" - LUZ
 Orgão de
 Comunidade Lithuana de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
 TELEFONAS 9-1640.
 CAIXA POSTAL 4118.
 SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
 Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 128000
 Pusei metų 78000
 Lietuvoje dvigubai
 Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I V

SÃO PAULO. 1938, SAUSIO -- JANEIRO 8 D.

Nr. 2 (120)

Frei Paulo Luig i Ri-berão Preto

Sešiolika metų išklebonavęs vienuolis kunigas, pranciškonas, šv. Antano do Pary klebonas, Frei Paulo Luig nuo šių metų pradžios, yra iškeliamas į Ri-berão Preto. Didžiulė šv. Antano Matrizo Alto do Pary ir Canin de rajone, parapijinės salės, mokyklos — tai visa Frei Paulo Luig nuopelnas.

Ner São Paulo mieste taip populiaraus ir šviesuomenės ir liaudžiai žinomo kunigo, kaip buvęs šv. Antano parapijos klebonas. Su dideliu malonumu ir džiaugsmu ir kiekvienas lietuvis minį jo vardą, nes jau nuo pirmųjų imigracijos dienų, iki dabar kiekvieną sekmadienį lietuviai čia susirenka į atskirai jiems laikomas pamaldas. Be to, ilgą laiką lietuviai naudojosi ir parapijos sale įvairiems susirinkimams repeticijoms. Pirmasis kolonijos kapelionas kun. J. Valaitis visą savo São Paulo buvimo laiką gyveno vienuolyne. Ir dabar vienas iš lietuvių kolonijos kapelionų ten gyvena.

Frei Paulo uig yra kilęs iš Vest falijos, Vokietijoje. Šios kilnios asmenybės pirmiausia pradėjusios rūpintis lietuvių išievių dvasiniais reikalais, São Paulo lietuvių visuomenė niekuomet neužmirš.

K r s p.

350 milijonų svarų sterlingų krasto apsaugai

Šiais metais Anglijos biudžete pasikirta 350 milijonų svarų sterlingų krasto apsaugos reikalams. Praėjusiais metais buvo skirta tik 280 milijonų svarų sterlingų. 125 milijonai skiriama laivynui, 113 milijonų aviacijai, 102 milijonai sausumos kariuomenei. Numatoma šiais pastatyti apie 40 naujų karo laivų, įsteigti naujų aerodromų ir t.

Tautų Sąjungos sekretorius važiuoja Paryžiu ir Londonan

Avenoli, Tautų Sąjungos generalinis sekretorius, šiomis dienomis važiuoja Paryžiu ir Londonan. Šiai jo kelionei skiriama didelė politinės reikšmės.

Lietuvoj bus praktikuojamas "moderniškas nacionalizmas"

Sausio m. 5 d. Kaune buvo sušauktas tautininkų partijos, dabar valdančios, atstovų metinis suvažiavimas kuriamame Respublikos Prezidentas Ant. Smetona savo kalboj pažymėjo, kad Lietuva yra nusprendusi praktikuoti "modernųjį nacionalizmą". Kas yra tas modernusis nacionalizmas, telegramų agentūros nepaaiškino.

Suėmė komunistų

Sausio m. 6 d. Rio de Janeire ir Njetheroy suėmė apie 40 komunistų, tarp kurių ir du intelektualai. Buvo organizuojami centraliniai skyriai Raudonosios pagalbos ir ketvirto internacionalo. Rasta ir svarbių dokumentų iš kurių daug kas paaiškėjo apie komunistų veikimo planus.

Respublikos Prezidentas i Rio Grande do Sul

Sausio m. 6 d. pro Santos hydroplanu nuskrido į Rio Grande do Sul Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas. Santosose jo sutikti buvo nuvykę ir iš São Paulo interventorius ir kiti aukšti valdininkai. Buvo susirinkusi didelė, apie 5 tūkstančius, žmonių minia prezidento sutikti.

Prezidentas keliauja į Rio Grande do Sul kur jis dalyvaus kertimo akmens padėjimo apeliuose statomam tarptautiniam tiltui, kuris jungs Brazilija su Argentina.

Dideli šalčiai Prancūzijoje

Siaurės Prancūzijoje ir Paryžiaus srityje šiomis dienomis daug šalta. Temperatūra siekia net 25 laipsnių šalčio. Prancūzijoje retai ka in tiek šala. Sniego dangą siekia keleta centimetrų. Dideli šalčiai yra ir kitose Europos valstybėse. Tvirtinama, kad šių metų žiema yra nemenkėse už 1929 m. žiemą.

Prancūzijos vyriausybė energingai reaguos i streikus

Nesenai pasibaigę Prancūzijoje darbininkų streikai, vėl pasikartoje. Parlymento pirmininkas Chaumemps paskelbė atsiskaitymą, kuriame sakoma, kad nuolatniai konfliktai darbininkų ir darbdavių, pastato į pavojingą padėtį krašto gerovę ir saugumą. Vyriausybė pasiryžusi dirbti ekonominei krašto gerovei pakelti ir patikrinti socialinę tvarką. Kreipiamasi į darbdavius ir darbininkus sudaryti naują sutartį, kurią turėtų patvirtinti valdžia ir parlamentas ir kad toji sutartis turėtų įstatymo galios.

Ispanijos Karas

Nežiūrint didelių šaltųjų ir sulego eimų visu smarkumu. Kaip praėjusią taip ir šių savanę, visų kariškų veiksmų centras yra Ternel miestas. Pats miestas yra nacionalistų rankose, bet labai smarkiu gubernistų spaudimu Kariauama visų rūšių ginklais. Pergales nei vieny, nei antrų dar nema tyti. Nacionalistams pagalbou atsiuntė Italija 4000 kareivių iš Maroko ir 500 amarių. Abiejose pusėse daug žuvusių ir sužeistų. Ternel fronte yra užmušti 3 žurnalistai svetima šaliai.

— **ITALIJOS ANGLIJOS SANTYKIAI.** Sausio m. 5 d. Romoje Didžioji Britanijos ambasadorius kalbėjo su tarptautinio gyvenimo politiniais klausimais su Italijos užsienio reikalų ministru. Buvo paliesti Italijos užjūmiai. Abstinencijos klausimas ir kit. Kokių nors konkrečių nutarimų, ar artimesio bendradarbiavimo galimūmų, nepriešta.

— **TOJIMUOSE PYTUOSE KARAS.** Kaip ir Ispanijoje čia visu smarkumu. Japonų telegramų pranešimu iš Tokio, kintėčiai girdi pasiryžę pa-

šyti taikos. Japonai tada sutiksia taikyti, kai bus garantuota pastovi taika.

— **JAPONAI bombardavo Hankau.** Dvidešimt japonų karo lėktuvų 6 d. sausio bombardavo Hankau mieste kiniečių aerodromą. Kiniečių artilerija atsišaudė. Bombardavimo metu uždegta dang namų. Tarp jų ir viena ligoninė. Pranešimu iš Sanchajaus per šį bombardavimą 14 apom lakūnų užmušti ir 30 sužeisti. Kiniečių aviacija irgi rodo didelio veiklumo. «Reuterio» pranešimu viena eskadrilė lėktuvų apšau dę japonų aerodromą Vahu mieste, sudaužant 6 japonų lėktuvus.

— **SUDEGE LAIVAS.** Reuterio pranešimu iš Haifos, Constanza ooste sudege transportinis laivas.

— **JUODOJOJ jūroj** buvo kilusi didžiulė audra. Viet darbai uostuose staučiant audrai turėjo būt pertraukti.

— **BELGIJOS katalikų partijos** vadas ilgametis ministrų kabineto pirmininkas ir didelis finansų žinovas Zeelandas šiomis dienomis yra išvažiavęs Anglijon. Jis su angly atsaklingais politikais, kaip su ministru pirmininku, tarsis apie tarptautinę ekonominę padėtį. Greitu laiku tuo pat tikėla važiuos ir Prancūzijos. Praėjusiais metais buvo nuvažiavęs į Jung. Amerikos valstybes Zeelandas yra vienas didžiųjų Europos politikų, o ypač ekonominių reikiam žinovas.

— **Del vykstančių Palestinoj** neramumų anglai lmsai griežtų priemonių prieš arabus ir žydus. Šiomis dienomis Jeruzalėj viena arabų nutėisė sušaudyti, o trys žydai nutėisti, už kėsinimasi apipiešti banką ir pavogti 1000 svarų sterlingų 3 metams kalėjimo.

— **SOVIETU RUSIJOS SEIMAN** išrinkti beveik visi valdininkai, ar šiaip aktyvūs Stalino «draugai».

VISI, VISI,

į ruošianą Vyčių S-gos sausio m. 8 d. São Caetano Lazto salėj r. Rio Branco 45

VIESA VAKARA

Bus vaidinama įspūdingo 5 veiksmų drama «Iš meilės».
 Taip plastiškai ir graškiai pašoks baletą «Lėlės».

Po to žaidimai ir šokiai.

Susisiekimas patogus: iš Villa Zelinos per naktį kursuos omnibusai į São Caetano ir Moką.

Pradžią 8 valanda vakaro. Pabaiga 4 valandą ryto.
 LIETUVI NEUŽMIRSK 8 D. Į SÃO CAETANO LAZIO
 SALE RUA RIO BRANCO, 45.

Neužmiršk savo pareigos 1938 m. užsisakyti "ŠVIESOS"

JAVONIS

Paskutiniai kolonijos gyvenimo įvykiai

«Lietuviškėji namai» prisidengę mokyklų ir «ramaus kultūrinio darbo» šyda, vaidinę tikrojo patriotizmo kankinius prieš DULR-ą ir kitas įstaigas Kaune, paskutiniu metu susibankrutėję jau ant visados.

Liet. S-gos Brazilijoj reikalų vedėjas ir «Lietuvio» redaktorius, tas negudrus perlaidų žvejys, sudorojęs nevie no lietuvio darbininko kraujynu prakartu uždirbtus reišus, kad savo kaitį galėtų išnešti Lietuvon, pasiskelbė išvažiuojantis į Rio de Janeiro, o tik iš ten buvo iššauktas Kaunan (turtu koka ministris). Žinoma kitos išeities jau ne buvo. Pasilikus Brazilijoj, oūtų pasodintas kaip ir kiekvienas eilinis kriminalistai, į belangę.

Ir ne tame visa svarbu, kad jis išsinešdino iš Brazilijos, vienu demagogu ir aforistu bus jau mažiau, bet kas liūdna, kad jis su savo nešvariais dardais pastatė labai rizikingą padėtį lietuviškam mokyklai. Kai policija, norėdama išvengti užspūrimo Vancevičiaus, kad jis kur nors nepabėgtų, tai Liet. S-ga Braz. už jį garantavo savo turtu—mokykloms. Ir kai jis paspruko Lietuvon, policija pareikalavo iš S-gos pirmintuko Majaus gražinti Vancevičiaus nukrautiems piliečiams pinigų. Padėtį gelbstint prisiejo «išsivadėti» Vancevičiaus, kaip S-gos Reikalų Vedėjo ir «Lietuvio» redaktoriaus, paverčiant jį eiliniu «lietuviškųjų namų» grindų ploviu. Ir girdi, S-gą jau neatsakanti už jo «bankines operacijas». Per tą patį Vancevičiaus perlaidų žvejojimą, Sąjunga gali būti nubausta net ligi kelių dešimčių tūkstančių mlrejsų. O už visa tai, atsakys ne banderantiniukų kišenai, bet lietuviškos mokyklos. Todel savo laiku pakeltas spaudos ir susirinkimuose balsas, kad mokyklai tvarko itartinos raukos, buvo ne be pagrindo.

Pradžios savaitės «Lietuvių Aidas Brazilijoj» pranešė, kad konsulas Brazilijos valdžios įstaigoms įskundė lietuvius, kaip komunistus. Policija išklaušinėjęs įskundus asmenis nieko įtartinio nepastebėjo. Jai buvo neaišku, dėl ko šitaip elgiasi konsulas, skųsdamas savo tautiečius. Kadangi po ana žinute yra pasirašęs tikrąją savo pavardę jos autorius, todėl nėra pagrindo abejojti jos tikrumu. Turėdami prieš akis šį toki įvykį, jokių išvadų nedarydami, galime drąsiai tvirtinti, kad kolonijos gyvenimo tragedijos vaidinamas jau paskutinis veiksmas. Toliau nebėr kur eiti.

Jei lig šiol DULR-as ir ministerijos į kolonijos gyvenime nenormalumus žiūrėjo, kaip į eilinius gūnus, tai paskutiniai įvykiai privers susidomėti, kam tas šuo yra užkastas.

To reikalauna ministerijų autoritetas prieš užsienio ir savojo krašto lietuvius. Pagaliau pati Lietuvos visuomenė, kuri savo gūnusius ukomis remia DULR-ą, per jį prisileidusi palaikyti užsienio lietuvius, nebes, kad įvairūs iš Lietuvos pabėgėliai, kaip atstovai ir valstybės išdavikai, užsieny, prisidengę lietuviškumo skraiste, žaistų gynybiniais lietuvių išeivių reikalais.

Nekartą buvo ir «Sviesoje» rašyta, kad «lietuviškųjų namų» sąjaukaičiai» per daug saivalinija užkabėdama, lyg patvirki gūnyės vaikėzai kolonijoj sąžiningai dirbančius žmones. P. Konsulas nudoodavo negrįžti, arba tei sindavosi, kad jis neturi teisės nadeirantiniukų savo valdininkus, sudrausti Taciau, kai banderantiniukai pareikalavo, kad jiems nepai akamus mokytojus nugrūsti «neškos ausim», o jį vėla ta pstatyti «savnoius», tuomet atsiranda ir konsula «teisė ir valia».

IŠ LIETUVOS PADANGĖS

Lenkų Teroras Vilnijoje

Vilniaus krašto lietuvių persekiojimo tikslas yra užgniaužti bet kokį lietuvių veikimą. Griebiamasi tiesiog teroristinių priemonių. Nuo 1936 m. lietuviams prasidėjo nepaprastai sunkios dienos. Imta likviduoti, kokios dar buvo likusios draugijos. Iš šv. Kazimiero Draugijos 400 skyrių beliko vos keli. Iš «Ryto» daugiau kaip 100 skaityklų liko tik 7. Žemės ūkio draugijos uždaryti visi skyriai. Sulaikytas mokytojų sąjungos veikimas. Svecionyse užanspauduotas maziėjus, skaityklose sukonfiskuotos veik visos knygos «Vilniaus Rytojus» daugiausia skaitomas laikraštis uždarytas. Liko dar tik «Vilniaus Zodis». Paskutiniu metu likviduota net Vilniaus lietuvių labdarybės draugijos.

Seniau lenkai daugiau spausdavo mases, sodžių. Priklausa prie lietuviškų organizacijų buvo visai persekiojami, uždėdant įvairias pabaudas.

Toliau pradėjo, kabinėtis prie lietuviškų mokyklų, skaityklų.

Paskiausjai pradėjo terorizuoti pačius lietuviškos visuomenės yadus. Gau nasi įspūdis, kad vadus nori atskirti nuo mases.

Masines kratos ir areštai vykdomi ne tik mieste, bet ir provincijoj.

Paskiausju metu buvo nubausta 20 žmonių užgiedojimą per Velines kapinose.

Lietuviai baigę lietuvių mokyklas negauna jokių vietų.

SIEMET VISUS LIETUVIUS MOKYTOJUS LENKAI ATSTATĖ, o du iškelė į Lenkijos gilumą. Yra atimta teisė įsigyti ir nejudomą turtą.

Vilniaus kraštas smarkiai skursta. Lenkų valdžia visai nesirūpina Vilnijos gyventojų medžiagine gerove.

Vilni us krašto lietuviai gyvena teroro ir smurto dienas.

KATALIKU VEIKIMO CENTRO (K. V. C.) KONFERENCIJA

Buvo gruodžio m. 4 d. Kaune. Posėdžių metu paskaitas skaitė vysk. Reiny «Katalikiškoji Akcija Jungtinėse Amerikos Valstybėse».

Veikimo apyskaita pranešė Dr. J. Leimonas. Katalikiškas veikimas stengiamasi pertvarkyti pagal moderniausias veikimo metodus. Iškelta reikalas įsteigti sava spaustuvė.

Valdybon tarp kitų išrinkta prof. Dovyduitis, J. Senauskas, adv. Katilios.

Priimta ir eilė rezoliucijų. Iš jų minėtina del Teologijos—Filosofijos fakulteto, Lietuvos 550 metų krikščio jubilėjaus, spaudos ir kitais reikalais.

Prieš konferenciją buvo 3 dienų socialiniai kursai, kuriuose buvo skaitomos aktualiais klausimais paskaitos.

— Lapkričio pabaigoj buvo sušaukti metinė Liet. Kat. Vyrų S-gos konferencija. S-gos pirmininku išrinktas agronomas Valatka.

— Gruodžio m. 29—30 d. Kaune buvo «Pavasario» Federacijos 25 metų jubilėjinė konferencija. 1938 m. numatyta suruošti didžutis ir įspūdingas visos «Pavasario» Federacijos Kongresas.

Vokietijos propagandos ministeris, apie Versalio sutartį, Tautų Sąjungą

Atsakymas i Popiežiaus kalbą

Propagandos ministeris Goebelsas gruodžio m. 3 d. Berlyne pasakytoj kalboje pažymėjo, kad Versalio sutartis, jau mirus. Taip pat neturinti reikšmės ir neatatinkanti esamoms tarptautinio gyvenimo sąlygoms ir Tautų Sąjungai. Ypač, kai iš jos narių tarpo pa sitraukė Italija. Naujoji Europa ieško naujų formų, savo tautiniam ir tarptautiniam gyvenimui.

I pasakytą Knėčių dienoje Popiežiaus kalbą atsako Berlyne išėinęs laikraštis «Angriff», savo straipsniu «Ar yra legalus Vokietijos katalikų persekiojimas?». Kaip jau iš anksto galima tikėtis, čia yra kaltinami katalikai, nors ir pačio persekiojimo neuzginėdino. Tam pat straipsny pažymėta, kad praėjusiais metais Vokietijoj buvo uždaryta ir konfiskuota 12 katalikams priklausančių spaustuvių uždaryta katalikiško jaunimo organizacijos, konfiskuoti vyskupų laiški tikintiesiems, uždarytos katalikų lankomos mokyklos, neleista platinti Popiežiaus enciklika «Rosario». Pats laikraštis rašo kad del suminėtu faktų dar negalima sakyti, kad Vokietijoj katalikai persekiojami.

Atrodo, kad Vokietijos katalikams dar teks pakelti sunkių bandymų, ligi bus sugniauždintas pagoniškas nacionalsocializmas.

Savo laiku p. Konsulas nenorėjo, ar nedrįso padaryti sveikų reformų. Nuo to nukentėjo ne tik kolonijos gyvenimas, bet į visa tai, vienai ar kitaip, įsipainiojo, ir jau nėr kaip išsinarplioti ir Lietuvos Respublikos atstovui—konsulj.

Ką sėja, tai ir piauua.

Rusijoj sušaudė aukštus valdininkus

Armenijos sostinėj Erivan pasmerkė mirti bolševikai 8 aukštus valdininkus. Jie kaltinami priklausę slaptaj or ganizacijai ir veikę prieš dabartinį režimą. Tarp pasmerktųjų minėtini: Agrikultūros komisaras Mamikonian, Armenijos Banko direktorius Kalantarian, Erivano universiteto rektorius Ebgibarian, Chaknazarian Agrikultūros komisaro padėdejas. Kiti sušaudytieji buvo valdininkai Agrikultūros komisariate.

Turbūt nėr pasauly kito krašto, kur būtų taip žiauri diktatura ir nesiskaitoma su žmonių teisėmis, kaip Stalino Rusijoj.

ESTIJOJ NAUJA KONSTITUCIJA

Sausio m. 1 d. pradėjo veikti naujoj Estijos konstitucija. Ta proga buvo kariuomenės paradas ir kitokio pobūdžio iškilmės.

INTEGRALISTAI DAR VIS NENURIMSTA

Telegramu pranešimu iš Falcão, Barra Mansa rajone, įvyko konfliktas tarp šios apylinkės subdelegato ir integralistų. 14 integralistų buvo areštuoti. Vedama tardymas.

— PALANGOS—Juratės rajone sušaudyti aukštus sniego kopos. Juratės kalme sulaikyti kontrabandininkai su 800 litų spirito.

BUS APDRAUSTI ŽEMĖS ŪKIO DARBININKAI

Lietuvos Seimo atstovai iškelė reikalą greičiau sutvarkyti žemės ūkio darbininkų apdraudimą. Tikimasi, kad šis reikalas greitu laiku bus sutvarkytas.

JUDINAMA DIDESNĖS PROPAGANDOS IR AKTYVUMO REIKALAS

Ivairiuose susirinkimuose, bet pasitorimuose iškeliamas reikalas daugiau reaguoti į lietuvių persekiojimus Vilniuje į Klaipėdos krašto reikalus, didesnės propagandos užsieny reikalingumą ir apskritai į užsienio politikos suaktyvinimą.

LIETUVOJ DAUG SNIEGO IR SALTA

Dar pirmomis dienomis graudžio m. šaltis jau siekė net ligi 25 laipsnių. Daug ir sniego prisūgė. Daugely vietų pastė. Vietomis pusynai sėja ligi 3 metrų aukščio. Autobusų susisiekimas kuri laiką buvo nutrauktas apie 30 vietų.

PANEVEŽY 813 SEIMU BE DARBO

Per Darbo Rūmų suvažiavimą Kaune gruodžio m. pradžioj, iš pranešimų paaiškėjo, kad Panevėžy yra užregistruota 813 šeimų be darbo.

I KAUNA ATVYKSTA IVAN BUNINAS

Sausio m. pradžioj į Kauną atvyksta garsus rusų rašytojas Ivan Buninas. Skaitys pora paskaitų ir savo kūrinių rusų kalba.

ISTRĖMĖ LIETUVI

Gruodžio m. pradžioj iš Vilniaus buvo išremtas «Ryto» draugijos vedėjas Vl. Pukas. Atvyko į Kauną.

KLAIPĖDOS «SANTARAI» 25 METAI

Gruodžio m. Klaipėdos krašto lietuviško jaunimo sąjunga «Santara» ulnėjo 25 metų sukaktuves. 1 jubilėjinį suvažiavimą Klaipėdos miesto teatre atvyko 200 atstovų iš visų Klaipėdos krašto apskričių.

Lenkijos vyskupai pasmerkė valstybinį totalitarizmą

Totalitarizmas—tai sudievinimas valtybės, jos laikymas kokiu tai dievyku, kuriu. turi būt aukojama viskas—žmogaus teisės, laisvė, sąžinė. Sulig šiuo mokslu, valstybė su savo piliečiais gali elgtis, kaip tik išmano. Katalikų mokslas sako, kad ne piliečiai valstybė, bet piliečiams turi padėti siekti tikslų. Totalitarizmas dažniausia yra diktatorių valdomuose kraštuose. Tarp jų ir Lenkijoj. Lenkijos vyskupai susirinkę į savo suvažiavimą, dalyvaudant kartu popiežiaus atstovų kardinolų Marnaggi, pasmerkė klaidingą valtybės supratimą (jos dievinimą), paremtą kalvizizmu ir hitlerišku rasizmu šios rezoliucijos šio metu svarbios ir Lenkijoj, nes ir čia pradeda kelti galvą pagoniškas nacionalizmas. Minėtos rezoliucijos surašytos lotynų kalba 32 puslapiuose, popiežiaus buvo patvirtintos. Taigi Bažnyčia kovoja su visais kraštutiniškais, ne tik su komunizmu, bet ir nacionalizmu, kai jis siekia pavergti žmogaus asmenybę.

—VOKIETIJOJ Sausio m. 4 d. Frank furto aerodrome, sdužo keleivinis lėktuvas parsikridęs iš Milano. Zuvo šeši asmenys: lėktuvo pilotas, du mechanikai ir 3 keleiviai.

APIE LATVIŲ KULTURINIŲ GYVENIMĄ

Mokyklos. Bibliotekos. Kultūros Fondai. Valstybė ir Bažnyčia

Latvijos Nepriklausomybės šventės proga Latvijos švietimo ministeris keletui susirinkusių laikraštininkų pasakoją apie švietimo reikalus ir naujas reformas toje srityje Latvijoje:

— Viena iš paskutiniųjų Latvijos mokyklų reformų: atskyrimas berniukų nuo mergaičių ir atitinkamas programos pritaikymas. Programa pakeista ir technikos bei šiaip profesinėse mokyklose. Vienas iš svarbiųjų švietimo vadovybės rūpesčių — NAUJU MOKYKLŲ STATYBA. Per pastaruosius trejus metus pastatyta arti 200 naujų mokyklų su elektra, centriniu šildymu, bendrabučio patalpomis. Beveik visose mokyklose DUODAMI UZKANDŽIAI, už kuriuos pasiturintieji patys užsimoka, o už neturtingus užmoka valstybė.

AMATU MOKYKLOS dviejų tipų: žemės ūkio ir vidurinės. Jų skaičius didinamas, naujų steigama po 2 — 3 per metus. Mokytojų joms paruošiamas patys, sunkiau tik su direktoriais — čia reikia labai gerų specialistų, o tokie dažniau linksta į privatų savarankų darbą.

PRIESMOKYKLINIS MOKYMAS prasitęsia apie metus. Paprastai pradedantieji mokyklą lanko pavasarį, rudenį. Daugelyje vietų, ypač Rygoje, tokiems yra specialiai parengiamoji klasė. Pradžios mokslo kursas išeinama per 6 metus. Baigusieji tokią privalomą mokyklą gali lankyti dar papildomąją. Jų turime gana daug, jos prieinamos visokioms amžiaus žmonėms, ir jas paprastai daug lanko vyresnieji.

Latvijoje yra tendencija JUNGTI MOKYKLAS, pvz., Latvijoje vienoje pradžios mokytojų mokosi apie 700 mokinių. Tiesa, kai kuriems būtų tolokai iš namų ateiti, bet tokie paprastai gyvena prie mokyklos esančiame bendrabutyje. Yra pradžios mokyklų, kur dirba po 10—15 mokyklų. Iš viso mokyklų yra per 2.000, tačiau valstybinių tik kelios dešimtys, daugiausia tai vis savivaldybių ar privatinės.

— LAUDIES BIBLIOTEKA, — pasakoją p. ministras, — daug. Kultūrinis fondas jų įsteigė apie 1.000, kiek vieną maždaug su 700 tomų knygų. Ši darba kultūros fondas laiko svarbiausiu tikslu. Mūsų prezidentas paskelbė draugišką kvietimą paremti bibliotekas knygomis. Tai davė gerų rezultatų —

kiekviena biblioteka gavo po 100—120 knygų. Kiekvienas valsčius (jei Latvijoje gana mažai) vidutiniškai turi po dvi bibliotekas.

— Girdėjome, p. ministras, ir apie kitų kultūrinių fondų veikimą. Sakysime, būtų įdomu žinoti, kurių darbo srityje paremia namisto vardo fondas?

— Dabar jis LEIDŽIA ISTORINIUS DOKUMENTUS. Šiuo laikotarpiu jėzuitas prof. Kleynijens — galu pastebėti, kad tai labai mielas ir išlavintas žmogus — Romoje renka dokumentus iš ordono veiklos, o mūsų fondas juos leidžia.

Girdėjome, kad Latvijoje nors ten katalikai tesudaro mažumą, namatoma katalikams įsteigti teologijos fakultetą? Idomu būtų apskritai patirti, kokio Valstybės santykiai su Bažnyčia? Sv. Tėvo atstovas ten, berods, turį nūn ojaus laipsnį, tai rodytų santykių nuosirdumą?

— Katalikų teologijos fakulteto steigimas rimtai svarstomas ir eina gera kryptimi. Sudarytas statuto projekta pripažintas dar tik popiežiaus tiek ir švietimo ministerijos. Skaičiūm jį būtų dvyliktoju fakultetu universi-

tete, bet dabar vienas fakultetas — žemės ūkio — perkeliamas į Mintaują ir ten išplečiamas į akademiją.

SANTYKIAI SU BAZNYCIA LABAI GERI, LATVIJA TURI NUNCIJŲ.

— Grįžtant prie Lietuvos, būtų malonu patirti, kaip p. ministras žiūrite į abiejų tautų kultūrinį bendradarbiavimą?

— Kultūrinį bendradarbiavimą labai vertiname. Visur kalbama, kad mes esame broliškos tautos, ir būtų NAUDINGAS KAIP GALINT DIDESNIS VIENINGUMAS.

•XX A.

RYGOS MIESTO STATISTIKA

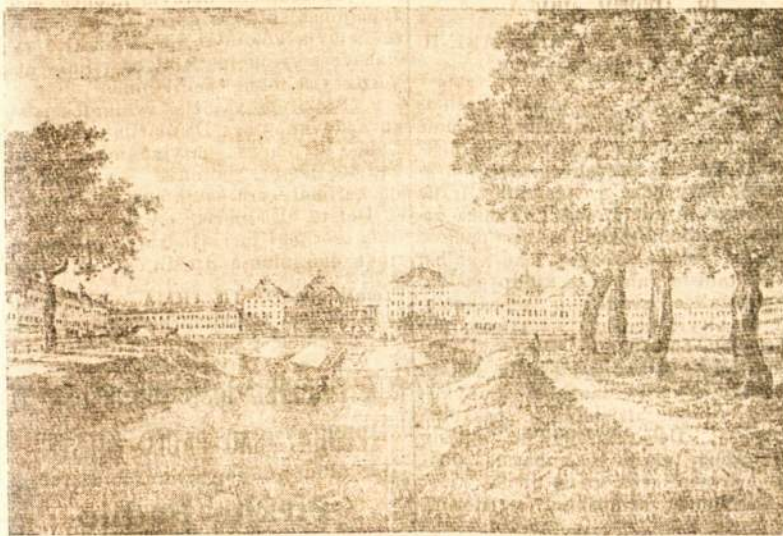
Rygos miesto plotas apima 21.073 ha. 1938 metų miesto biudžetas siekė 51,2 mil. latų. 1760 metais Rygoje buvo 14.000 gyventojų, 1914 m. — 517.000 gyventojų, 1919 m. — 200.000 gyv., 1937 m. Ryga turi 400.000 gyventojų. Pagal statybų planą Rygai numatyta 750.000 gyv.

Rygoje yra 200 liaudies ir vidurinių mokyklų su 1.0000 mokinių ir 3.200 mokytojų. (XX).

Kolonizacijos reikalai

Gal būt niekad tiek daug nebuvo kalbėta, rašyta planuota apie kolonizaciją, kaip praėjusiais metais. Nors konkrečiai šioje srityje beveik nieko nepadarėta, tačiau didelis susidomėjimas minetu klausimu, užstėny ir Lietuvoje duoda vilties, kad į taip gyvybinį ir kartu patriotinį lietuvių žygį bus atkreipta daugiau dėmesio atitinkamų įstaigų. O tokioms įstaigoms yra Lietuvos Bankas, Žemės Bankas, Finansų Ministerija. Viena iš šių įstaigų turės kuomet nors kolonizacijon įdėti stambesnes pinigų sumas. Apie planingą kolonizaciją prof. Pakštas «Pasaulio Lietuvis» 1 nr. rašo: «jei nenorime lietuvių išmėtyti dumpingu būdu, ir geriausių, veikiausių savo žmonių be sąlygų dovanoti kitoms didelėms tautoms, tai senąją emigraciją būtina turime pakeisti naują kolonizacija». Kolonizacijai realizuoti nereik gailėtis savo jėgų, nei lėšų. Kolonizacija suteikia tautai daugiau erdvės ir geresnių pragyvenimo šaltinių. Lietuvos kaimas tirščiau apgyvendintas kaip Danijoje, Latvijoje, Estijoje. Gyventojų priauglia Lietuvos vidutiniškai. Visą priauglį 25 tūkstančius žmonių, per metus Lietuva savo valstybėje galėtų iš laikyti taomet, jei jos miestų pramonė ir prekyba augtų tokiu greitu tempu, kurs kasmet suteiktų naujų pragyvenimo šaltinių bent 25 tūkstančiams žmonių, arba arti 7000 šeimų. Bet Lietuvos pramonė lėčiau auga o prekyba dar svetimųjų rankose. Tad emigracijos kandidatai sparčiai auga, kad tik būtų kur patogiai emigruoti. Prof. Pakštas, sako, kad patogiausią emigruoti į P. Ameriką, P. Afriką, ir į kai kurias salas Ramiajame vandenynė. Pradžiai galima būtų padaryti įkuriant keliose vietose mažų kolonijų. Pavyzdžiui Brazilijoje, ar Argentinijoje sutraukiant į vieną vietą 2000 ar 3000 šeimų. Kuris nors Kauno bankas galėtų nupirkti žemę ir duoti išsimokėjimui. Tyrimėjimas reikia pradėti kuo skubiausia, nes delsimas neša didelį nuostolių. Iš ank to reiktų paruošti išmokslintų specialistų: agronomų, gydytojų, kunigų, mokytojų.

(PABAIGA SEŠTAM PUŠLAPY)

NYPHENBURGO PILIS, STATYTA LIUDVIKO II, KURI DABAR PRIKLAUSO KUNIGAİKSCIUI RUNRECHT WON WITTERSBOCH, DIDŽIOJO KARO DALYVIUI.

(Tęsia iš 1 Nr.)

Tada sargybinis taip ant vaikelio supyko, jog buvo begriebišs ietj... Bet tuo tarpu nuo saulės įkaltės šalmas taip ėmė deginti, jog sargybinis išsigandęs sveidė ietj žemėn ir, pakėlęs abiem rankom vaikelį išgėrė vandenį iš jo saujelės. Atsigėręs vandens, jis atsigavo ir pajuto kad šarvai ir šalmas ne taip sunkūs ir karšti, ir raudonos kibirkštelės jo akyse nebesokinėjo.

Vaikelis vėl nubėgo į pievą ir žaidė kaip žaidęs. Tada sargybinis tarė pais sau:

— Kas čia buvo per vanduo? Čia kažkas kitas... lyg koks gėrimas. Aš jam būtinai turiu padėkoti...

Tuo tarpu į sargybinių ėjo Romos kareivis, esančių Betliejuje, viršininkas — O kad tu... I kokį pavojų šitas vaikas būtų mane įtraukęs! Tegū Voltigijus būtų mane pamatęs su vaiku rankose...

Viršininkas, priėjęs prie sargybinių, tarė:

— Tu žinai, kad karalius Erodas jau kelis kartus mėgino sugauti vieną vaikelį, kuris gimė Betliejuje. Erodas kunigai sakė, kad šis vaikelis ateis

Betliejaus Kūdikielis

šias į jo sostą ir įkursiąs kažkokią savo karalystę.

Jis žada didžiausias dovanas tam, kas jam padės jį sugauti. Tam reikalui išvedamas savo jaunesnio sūnaus gimimo diena, jis nori sukviesti į tą iškilnų visus Betliejaus berniukus...

— Manimi gali pasitikėti! — tarė sargybinis.

Viršininkui atsitolinus, sargybinis vėl stojo į savo vietą. Paskiau jis atsi dairė, ar nematyti to vaikelio šis links mūnėsi pievoje ir, lyg drogys, lengvai ir greitai šokinėjo aplink lelijas. Staiga kareivis pradėjo balsu juoktis:

— Taip dabar jau tikrai... Juk ir jį Erodas pakvies į puotą.

III

Sargybinis, užrakinęs vartus, nuėjo į puikius karaliaus Erodo rūmus, kuriuose jis ir liepė vaikams įskelti vaikams puotą... Tu vieta karalius įsakymu taip buvo papuošta, jog nesiskyrė nuo puikiausio sofo. Lubose augo vynmedis, o šilgai sienų ir stulpų sto-

vėjo apelsinų ir citrinų medeliai, pilni prinokusių vaisių. Jų šakose čiužėjo paukščiai. Grindys buvo storai nubarstytos rožių lapeliais. Visus stalus ir suolus puošė baltų lelijų žiedai. Kur tik pažvelgsi, visur marmuriniai loveliniai, kuriuose plaukiojo daugybės auksinių ir sidabrinų zuvelių.

Motinių atsivestus vaikus vilko baltais, raudonais kaspliais, marškinėliais, o ant galvelių dėjo rožių vainikus. Netrukus buvo paduoti karališki valgiai ir gėrimai. Visi pradėjo valgyti ir gerti.

Išilgai salės sienų, beveik žolynų uždegti, stovėjo dvi eilės gerai apsiginklaviusių sargybinių. Moterys, pamačius ginkluotus kareivius, ėmė šnibždėti:

— Kam jie čia?

Kitos tytomis atsakė, kad visados taip pas karalių turį būti: jei karalius pagarbai stovi.

Puotos pradžioje vaikai buvo nedrąsūs ir vis glaudėsi prie savo motinų. Bet greitai jie padrąsėjo, pradėjo visur laisvinti. Pats didžiausias pamatė

neragėtų nemartytų jiems stebuklų. Bet visoj šioj grožio pilnoj salėj niekas taip į save nekreipė vaikų dėmesio, kaip ilgoji šis kareivių eilė. Vaikai domėjosi juo blizgančiais šalmais, kalvių jais ir būsėjosi rusėiais veidais. Jie laiks nuo laiko mėgino prieiti arčiau ir įsižiūrėti, ar jie gyvi, ar gali krutėti.

Zaidėjai ir linksmybės vis didėjo ir didėjo, bet kareiviai vis dar tebestovėjo. Vaikai net neapuprato, kaip žinodės gali tiek ilgai stovėti ir nejudėti.

Pagaliam vienas smalsus vaikas pradėjo atsargiai artintis prie vieno kareivio, pasirenkęs sprukti tuoį atgal. Kadangi kareivis vis nejudėjo, jis kas kart drąsiau ėjo artyn ir ėmė čiupinėti jo ginklus.

(Bus daugiau.)

PIGUS IR SĄŽININGAS DARBAS LIETUVIO A. NIZEVICIAUS

SIŪVYKLOJ **Marijampolė**

RUA TAQUARY 92.

Lietuviai, visumet palaikykim lietuviai!

Kaip kitur isigyjamos žmonos

Nesenai nusižudė viena afgane, kurią tėvas norėjo apvesdinti, arba tikriau sakant parduoti. Sis jau buvo beveik galutinai su jaunikiu susitaręs dėl vedybų, kai tuo pat laiku pasipiršo kitas, kuris daugiau už dukterį tėvui pasiūlė.

Varžovai klausimą pasiryžo išspręsti kova. Bet kai jie stėjo kautis vienas su kitu, mergaitė įsoko į šulinį ir prisigirdė.

Sis nuotykis atkreipia dėmesį į tai, kad ir šiandien, dar daugely šalių, kurios yra net kultūriškai pakilusios, tebeklesti moterų pardavimas ir pirkimas. Arabai perka ir parduoda moteris lyg tai būtų savajame suprantamas dalykas. Padidėjęs įvažiavimui Palestinon moterų kaina ten stipriai pakilo. Arabai skundžiasi, kai senais, gerais laikais, buvo galima nusipirkti už 400 frankų o dabar jau kaina pakilo ligi 1500—2000 frankų.

Nekultūringose tautosose moterų kaina yra gana žema. Naujosios Gvinijos gyventojai moteris perkasi už vieną franką. Afrikos pigmečiai, nykštukai už moterį duoda šuni, kurį duoda ne jaunosios tėvui, bet būsimajai uošvei.

Kafrai už žinomą moka ligi dešimties tūkstančių frankų. Kartais tėvas dukterį atiduoda už degtukų dėžutę.

Totoriai nuolat pirkinėja ir parduoda žmonas. Turtingieji už gražias moteris moka ligi dvidešimties tūkstančių frankų, bet neturtingieji prastesnę įsigyja ir už vieną kaulę, arba kupetą sieno.

Kinuose už gražią moterį turtingieji sumoka ligi 10 tūkstančių frankų. Pažymėtina, kad kinuose yra paprotys žmonas išnuomuoti. Nuomininkas išnuomotoja moterimi privalo gerai rūpintis. Ir kartais jomis, tai gerai rūpinamais, kad jos paskui visai nebepas savo vyrą grįžti.

STIKLINIAI SONKAULIAI

Londonietis prekybinis keliautojas Delroy per automobilio nelaimę susilaužė du sonkaulius. Gydytojai rado, kad abu sonkauliai reikia įsėti ir pakelti dirbtiniais. Nelaimingasis, deja, buvo neturtingas, dirbtiniams sidabriniamis sonkauliams neturejo lešų. Gydytojai sumanė pabandyti įdėti stiklinius sonkaulius, nedužtančio stiklo, jei sutiks pacientas. Ligonis sutiko. Tad ir įdėjo jam stiklinius sonkaulius. Operacija visai gerai pavykusi.

PATI MAZIAUSIA PASAULIO KONSTITUCIJA

Šiomis dienomis rumunų dalininkas tapytojas Djodoras Durė įteikė karaliai kaip dovaną labai mažą knygelę, kuri yra konstitucija miniatūroje. Knygelė tėra tik 14 kvadratinį milimetrą dydžio ir yra laikoma mažiausia pasaulyje. Knygutės 124 puslapiuose dailininkas surašė Rumunijos konstituciją. Tam darbu jis per tris mėnesius suvartojo 300 specialių adatų. Tas patsai menininkas padarė ir kavos pupelės dydžio karaliaus Karolio II miniatūrinį portretą. Abudu šie įdomūs meno dalykėliai numatomi išstatyti Paryžiaus pasaulinės parodos Rumunijos skyriu.

LIETUVOJ YRA 6 PARYŽIAI

Prancūzai turi vieną Paryžių — savo seną, paikną sostinę, kuria jie labai didžiuojasi. O Lietuvoje yra net 6 Paryžiai, tačiau maža kas apie juos žino. Panevėžio apskrityje Suilgių valsčius viensėdis vadinamas Paryžium; tokį pat vardą turi Kėdainių apskrityje Ariogalos valsčiaus palivarkas, o Kauno apskrityje yra 2 Paryžiai: vienas Tuzėnų valsčiuje, a antras Lapių valsčiuje. Iš paskutinį Lietuvos Paryžių lengva nueiti iš Kauno pėsčiam — visai netoli, vos 5 kilometrai. Žemėlapyje prie Viliampolės smulkiu šriftu parašyta „Paryžius“ dar yra ir šeštas Paryžius — už Naumiesčio Liesnįstvas dvaro kumet būčiai taip pat vadinami Paryžius.

Geriau juoktis, negu verkti Pranešimas

PAIEŠKOJIMAS!

Ilgiausia žmonių eilė ties Rua Bandeirantes 474, kurie nori siūsti pinigų į Lietuvą, laukdami — nesulaukdami paieško nežinia kur dingusio bankininko.

KOREKTūros KLAIDOS

„Kunigai yra vagys...“ — Lietuvis 26 nr.

Per korektūros neapsižiūrėjimą įsibrovė labai nemaloni klaida: vietoj „kunigai“, turėjo būti „Vancevičius“.

„Lietuvio“ redaktorius poną Vancevičių dėl šio apsirikimo labai atsiprašo.

„Villa Zelinos lietuvių bažnyčia neturi tvoros...“ taip pat Lietuvis.

Ir čia įsibrovė nemaloni korektūros klaida: vietoj „Lietuvių bažnyčia“ turėjo būti — „Parque das Nações mokykla“.

Dėl šios korektūros klaidos atsiprašo ponas inspektorius poną Bakšį.

„Vancevičius išvažiavo į Rio...“ — naujausia „Lietuvio“ telegrama taip pat su korektūros klaidom. Turėjo būti: išnešė pinigus ir kudašų

Gali būt drabužiai gražūs:
Silkas, gelumbė, satina —
Bet, be laikraščio, panašūs
Jūs vistiek į abisiną!

ATKIRTO

— Visgi tamsta turi per dideles ausis. Labai negražiai atrodo! — O taip mano ausys labai didelės. Jeigu tamsta tokias turėtum, būtum pilnas asilas!

APSIDZIAUGĖ

Dėdukas pavalgęs pietus, išsitiesė lovoj pailsėti. Mažutė Magdūtė, tai įpamčius, sušuko: — Vaj, dabar tai jau būsime turtingi! — Kodel? paklausė dėdukas. — Mamytė sakė, kuomet dėdė kelias ištes, mes būsime turtingi.

GERIAU NEGU ROJUS

Motina moko savo 8 metų dukrelę. — Jei tu būsi gera — pateksi į rojų, jei būsi bloga — pateksi į pragarą. Su-

pranti? Dukrelė tylė. Paskui suraukia kaktą ir sako: — Mama, o kaip aš turiu elgtis, kad patekiu į kinomatografą?

KAS LAIMINGESNIS

— Sakykite, kas laimingesnis, ar tas, kuris turi septynius šimtus tūkstančių, ar tas, kuris turi septynių dukteris? — Antrasai. — Kodel? — Turintis septynius šimtus tūkstančių, nori dar daugiau turėti, o turintis septynių dukteris — daugiau turėti nebeporai!

POILSIO VALANDAI

Atsakymas uždavinio nr. 15:

Viso lėkė 36 gervės.

Uždavinys nr. 16:

Ukininkas, įdodamas į lauką, sustojo vidury kiemo, apžvelgė jį visą, ir tarė sau:

— Čia mano kieme yra tiek pat karvių pėdų, kiek ir žąsų, tiek pat kiaulių pėdų, kiek ir vištų, betgi kiaulių vaikšto tiek, kiek žąsų, o vištų keturis kartus tiek, kiek karvių.

Tai pasakęs, jis iš kiemo išėjo. Kiek ūkininkas turi karių, kiaulių, žąsų ir vištų?

IŠ TEISMO SALĖS

(ATSIMINIMAS IS PRIESKARINTU LAIKU)

Pareinu kartą iš miško nešinas kirvi. Beeinant pro malūną, užpuolė malūnininko šuo ir perplėšė kelnius. Rengėsi dar ir kitur plėšti, bet aš drožiau jam kirvenčia į makaulę ir jis krito negyvas ant vietos. Už šunies užmušimą, malūnininkas mane padavė teisman. Teisme teisėjas man kalbėjo: — Juk tamsta galėjai ir kitaip pasiūlyti. Sunį galėjai gintis su kirvakočiu, o ne su kirvio pentim. — Tikrai, pone teisėjau, būčiau taip padaręs, — atsakiau jam, — jei šuo mane būtų puolęs su uodega, o ne su dantimis. Supykęs teisėjas rimtai atsistojo ir paskelbė sprendimą: Dėl neprideramo elgesio prieš teismą, tamsta esį nubaustas penkiom markėm, arba vieną dieną areštas. Dėl šunies užmušimo esį išteisintas.

— nas Jonas.

Neturi pinigų? Reikia gero kostiumo?

Tad nieko nelaukdamas kreipkis siūvyklon

“VILNIUS”

PRAÇA JULIO MESQUITA, 60
(prie AV. SÃO JOÃO)

Kur pasisiudinsi geriausios medžiagos elietę mokėdamas į mėnesį po 20\$000.

O taip pat čia gausi neperšlampamą apsiaustą (capa) tokiomis pat sąlygomis.

Galima kreiptis ir RUA DA MOCCA Nr. 561, Tel. 9-4992.

Sveikiausias gėrimas yra grynas šaltinio vanduo. Kas vandeniu nepasitenkina dėl kurių nors priežasčių ir negali apseiti be svaiginamų gėrimų, tai šiuo atveju ktekvieno lietuvio pariega

PACIAM PIRKTI IR KITIEMS PATARTI TIK PREMIJUOTOS MEDALIAIS LIETUVOJE, IR CIA, BRAZILIOJE, DIDELĖS GARBĖS DIPLOMU APDOVANOTOS DISTILARIJA «VILNIUS» LTDA. PRODUKTUS. Ir štai dėl ko:

1. PREMIJUOTA DISTILARIJA

«VILNIUS» LTDA. yra grynai lietuvių įmonė. O išvijoje kiekvieno lietuvio pareiga net pirmoje eilėje palaikyti savuosius gaminius.

2. PREMIJUOTOS DISTILARIJOS

«VILNIUS» LTDA. produktai yra sveikiausiai pagaminti iš Brazilijos valstybės atstatinkamos įstaigos, pasirėmusios analizo daaviniais, išskyrė iš daugelio didelių ir turtingų distilarijų, palyginti, maža ir nežymia lietuvių

DISTILARIJA «VILNIUS» LT. IR APDOVANOJO JA DIDELĖS GARBĖS DIPLOMU, kuris yra nenuperkamas už jokus pinigus.

Toks didelis lietuvių įmonės atsimėjimas suteikia garbę ir visai mūsų lietuvių kolonijai, nes Brazilijos vyriausybės sveikatos įstaigos žino, kas vertas yra tokio pasitikėjimo.

Brazilijos valdžios sveikatos įstaigų apdovanojimas Distilarija «Vilnius» Ltđa. garbingas pažymėjimas, rodo, kad tos įmonės gaminiai — visokių rūšių gėrimai — yra sveikiausi ir skaniausi. Dėl to, Distilarija «Vilnius» Ltđa. gėrimai turi užkariavę plačiausią rinką didesniuose Brazilijos centruose.

Premijuota DISTILARIJA «VILNIUS» Ltđa. iš Rua Ubaldino do Amaral, 200 (66) persikėlė į Chacara «Vilnius».

RUA CORONEL JOSÉ MEIRELLES, 27
(PENHA) SÃO PAULO Mieste.

Pirkite Radijo

Parduodame naujausių tipų ir geriausių firmų, kaip «Cassique», «Belmont», «Zenit», «Philips» ir kitų ilgam išsimokėjimui. Kadangi daugeli pirkdami radius, nuperka senus, o sumoka pinigus kaip už naują, tai kad nepakliūti ant tokių pardavėjų, visuomet kreipkitės pas savo tautietį J. Juodgudį, Rua Padre Raposo Nr. 156, kuris duoda išmėginimui kelioms dienomis. Išmėginę, tada įvertinkite prekę.

Parduodamas

kampinis sklypas ant Alto da Mooca prie pat Rua da Mooca ir prie alkštės. Tik dėl gero biznio. Geras susisiekimas su autobuso linija Villa Birtioca. Ir netoli nuo bondės. Sklypas parduodamas dėl skubaus išvažiavimo ir geromis sąlygomis. Galima kreiptis kiekvieną dieną Rua da Mooca 309 išskyrus sekmadienius, ir Rua Candê 539.

LIETUVIAI: Vísí kái vienas skaitykite „SVIESA“

Jei noritė žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykite „Sviesą“.

„Sviesą“ yra tikriausias kiekvieno lietuvio išeivio draugas ir tarėjas.

„Sviesą“ gyvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuvianus parodo kelią į šviesesnę ateitį.

„Sviesą“ lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsirėiškinus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

„SVIESOS“ PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoje: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary
P a s t a b a : Iš provincijos pingus siųsti Redakatoriaus vardu.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOŠ UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šiokeadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidurinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA MEDECINIŠCAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n. 6: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus
Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Licciardi

Santa Casa gydytojas - operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMATIZMO aštro ir kroninio. Sifilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERŲ. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERŲ LIGŲ. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.
Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTĮ) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

„Sviesą“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retiro — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvėj — S. Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas „Sviesos“ įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat

IR — Rua Cuoto de Magaleas ir kampos Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“
GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO
DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SA.

BENDRUOMENĖS KNYGYNE

Villa Zelinoj rua sete 58 knygų gelmu gauti skaityti šia tvarka:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 lig 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 1 ligi 2 val. popiet.

Bendruomenės nariai per mėnesį moka po 500 reisų, nenariai kas mėnuo po 1 milreisų ir 5 milr. užstato. Surinkti pinigai skiriamas knygų aptaisymui ir naujų knygų pirkimui.

J. STANKŪNAS.

Dėmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, tesikreipia į chorvedį J. Stankūną, Villa Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos priėmamos visiems. Atsilankykite — jsi tikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kurioo laiku.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LAFEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

PIRMAS VIESAS PASIRODYMAS

Sausio m. 8 d. šeštadienį, Lazlo salėje r. Rio Branco 45, Liet. Jaunimo Brazilijoje S—ga „Vyčiai“ stato pirmąjį vakarą. Vaidins įdomią 5 veiksmų dramą „Iš Meilės“. Taj nėra kokios nors pigi ir tuščia komedija bet veikalas į kurio verta kiekvienam susidomėti. Veikalo turinys yra auklėjantis ir pamokantis. Reik tikėtis, kad apylinkės lietuviškoji visuomenė gausiai atstlauskys įrengimą vakarą. Taip pat ir baletas „Lelės“.

— Grindų dėjimas lietuvių bažnyčioj bus tęsiamas ateinančią savaitę.

„SVIESOS“ SKAITYTOJŲ ŽINIAI

Siais metais „Sviesos“ prenumerata nenariaus Brazilijoj, Argentinoj 12 mlr. Bendruomenės nariaus metams — 8 mlr. Lietovon, Siaures Amerikon, ir į kitas valstybes metams prenumerata 24 mlr. Užsakiusieji savogiminėms Lietuvoj, ar Amerikoj, prašomi atnaujinti prenumeratas, nes kitaip laikraštis nebus spjuntinėjamas.

Reikalingi „Sviesos“ platintojai Bom Retiro, Canindé, Casa Verde rajonuose. Su pasiūlymais kreiptis į „Sviesos“ administraciją.

„Sviesos“ Administraciją.

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO 15 M. SUKAKTUVĖS

Sausio m. 15 d. 15 metų sueis, kai šimtmečius nešęs žiaurių kryžiuočių atnių vergijos jungą, Klaipėdos kraštas su vieninteliu Lietuvos uostu — vartais į platią pasaulį, prisijungė prie Nepriklausomos Lietuvos. Šių reikšmingų sukaktuvių minėjimą ruošia Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras sausio m. 16 d. Mokos mokyklos salėje.

Visi lietuviai, kam rūpi mūsų tautos gyvybiniai reikalai, jos sviesesnė rytojaus diena, įsistiprinus Baltijos pajūryje, atėikite kitą sekmadienį 2 val. po pietų, Mokos mokyklon.

—PABAIGOJ sausio m. Bendruomenės choras važiuos dainuoti į Junditahį į ruošiamą ten „vynuogių“ šventę bei parodą. Paskutinio metu choras žymiai stiprėjo. Padidėjo ir choristų skaičius

KOLONIZACIJOS REIKALAI

(Pradžia 3-čiam puslapy.)

advokatų, meistrų amatininkų, pirklių. Profesorius baigdamas įdomų ir reikšmingą straipsnį kreipiasi į jaunuo nene, kuri „turi įsipareigoti įgyvendinti dišniausias tautos svajones ir varguose patirti didelį džiaugsmą, laimint kultūrai ir Lietuvai naujas erdves“.

Vis delto, kad ir kolonizacijos reikalai kolkas yra užmesti, reik tikėtis, kad artimoj eteltyje bus jau pradėti planingi ir konkretūs darbai.

PADĖKA

Visiems prisidėjusiems, darbu, pinigais, eglutėmis prie išpaušimo Kalėdų švenčių metu Villa Zelinoj lietuvių bažnyčios taru nuoširdų aciu.

Kun. P. Ragažinskas

KOLONIJOS KAPELIONAS.

—Šią savaitę inžinieriui stačijam bažnyčią sumokėta užsilikusios skolos 500 milreisų.

KUN. ARMINAS ISVAZIAVO Į RIO DE JANEIRO

Gruodžio m. 30 d. į Rio de Janeiro išvažiavo kun. Arminas aplankyti ten gyvenančių lietuvių ir paruošti prie išpažinties bei komunjijos ten gyvenančių lietuvių vaikūčius. Grįž į São Paulo 14 d. sausio

VANCEVICIUS PASPRUKO LIETUVON

„Lietuvio“ redaktorijui ir Liet. S—gos Brazilijoj reikalų vedėjui, prisizvejojusiam perlaidū, Brazilijoj pasidarė jau ankšta gyventi, todėl ir išvažiavo Lietuvon tikėdamasis, save ir savo „draugus“ iš Bandeirautės ir iš Aureljano apginti.

KONSULAS ISKUNDĖ POLICIJAI LIETUVIUS?

„Lietuvių Aide Brazilijoj“ 1 Nr. 1938 m. K. Uekus rašo, kad jis policijai buvo įskustas kaipo komunistiško laikraščio leidėjas, Lietuvos Respublikos Konsulo São Paulo mieste, p. P. Gaucio.

AREŠTAVO JURGUTI

Šeštadienio vakare, viename bare, buvo areštuotas žinomas „Lithuanijos“ (sportininkų) veikėjas Jurgutis. Sakoma, kad areštavo, kilus nesupratimams su restorano, ar baro šeimininku kuris pranešė policijai, kad jis ir kiti susirinkusieji dainuoja rusiškas (komunistiškas) dainas.

NAUDOKITĖS PROGA!

VILLA LUCIA

(Balro Villa Prudente) tarp Villa Zelinos ir Villa Bellos jau pradedamas pardavimas žemės sklypų ILGAM ISSIMOKĖJIMUI, be palūkanų. Suteikjama

MEDZIAGOS IR STATYBAL. Raštinė vietoje.

NAUJIENA PAMALDOS DIDELĖ

Jau išėjo iš spaudos Brazilijos Lietuvių Kalendorjus 1938 metams, vje vintėlė Brazilijoje lajda Aleksandro Bumblio. Dar tokjo kalendoriaus Brazilijos lietuviai neturėjo: didelis, gražus įdomus ir pigus. Kalendoriuje yra labai naudingų straipsnių ir informacijų Daug rašoma apie veneros ligas, kaip jomis užsikrečiama, ir kaip nuo jų reikia apsisaugoti. Kiekvienas lietuvis turi įsigyti šitą kalendorių, nes jis ne tik naudingas, bet ir labai pigus, tik 2\$000, provincijoj su persijuntimu 2\$500. Kalendorius gaunamas Luz stotyje ir pas atskirus platintojus, o taip pat „Ajdo“ redakcijoj ir pas Biliūna rua Canindé, 539. Išskirus Luz stotį, kitose laikraščių pardavimo kioskose kalendorius ne parduodamas. Provincijos lietuviai norėdami įsirašyti kalendorių, siūcia pinigų ALEKSANDRAS BUMBLIS, AVENIDA DO ESTADO, 12, (antiga rua Tibiriça), São Paulo.

Galima įsirašyti B.L.O. Centran šiose vietose:

laikinoje patalpoje nuo 5 iki 7 val. kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 11 val. Rua da Mooca, 309;

MOKOJ: pas valdybos reikalų vedėja J. Juodgudį — r. Padre Raposo 156; BOM RETIRO: Pas valdybos sekretorių A. Varžą, R. Prates, 494; ir pas Jona Butauską — rua Italianos 696.

CANINDĖ: Pas valdybos II izdlyninka J. Skorupkį, R. Canindé, 485; PARY: Pas valdybos vice-pirmininką P. Moncevičių, R. Cazemiro de Abreu, 12;

V. ZELINA ir V. BELLA: pas valdybos pirmininką kun. P. Ragažinską, Rua 7 nr. 58;

VILLA ANASTACIO: pas M. Kirilauską, rua Cayapos, 13.

Isirašęs asmuo Centran turį reikalauti įsirašymo kvitą su Centro antspaudu. Isirašyti galima tik pas ackščiau išvardintus asmenis. Kas rašinėja narius ir neišduoda kvitų, tie nėra įgaloti tam darbu.

B. L. O. C. Valdyba.

Reikalinga

lietuvių moteris arba mergaitė prie mažo vaiko. Kreiptis Rua Duque de Caxias 40. Siuvykla „Kaunas“.

Sį sekmadienį sausio 9 dieną Šv. Mišios bus:

Villa Zelinoj pusiau devintą val. ryto. Sumos 11 val. nebus.

* * *

Šv. Antano do Pary bažnyčioj lietuviams sumą 11 val.

* * *

Ateinantį sekmadienį bus ir Villa Anastazijos lietuviams pamaldos.

* * *

EVANGELIJA PIRMAI SEKMADIENIUI PO TRIJU KARALIŲ

Sv. Luko 2, 42—52

Kuomet Jėzui buvo dvylika metų, jie atėjo, kaip buvo šventės paprotys, į Jeruzalę. Kada gi šventės dienoms pasibaigus, jie grįžo, vaikas Jėzus pasi liko Jeruzalėje bet jo gimdytojai to nežinojo. Manydami jį esant bejęskodami į Jeruzalę. Ir atsitiko, kad po trijų dienų jie rado jį šventykloje, sėdintį mokytojų tarpe, besiklausantį jų ir juos beklausinėjantį. O visi, kurie girdėjo, stebėjosi jo išmanymu ir atsakymais. Pamatę jį, jie nustebė, ir jo motina jam tarė: Sūnau, kam mums taip padarė? Staj tavo tėvas ir aš su skausmu ieškojom tave. Jis jiems tarė: Kam manęs ieškojote? Argi jūs nežinojote, kad man reikia būti tuose dalykuose, kurie yra mano tėvo? Bet jie nesuprato, ką jis jiems buvo pasakęs. Ir jis iškeliavo su jais, atėjo į Nazaretą ir buvo jiems klusnus. Jo motina laikė visus šituos dalykus savo. Jėzus augo išmintimi, metais ir malone pas Dievą ir pas žmones.

* * *

Pranešimas

Kol nijos Kapelionas Kun. Ragažinskas praneša, kad įvairiais reikalais galima kreiptis kiekviena dieną ryte ligi 8 val. Villa Zelinoj ir pirmadienio ir šeštadienio vakarais nuo 7 ligi 9 val. vakaro Rua Sete 58 nr.

Šv. Antano do Pary bažnyčioj penktadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro.

Si tvarka tik ligi 15 d. sausio.

LIETUVIAI KATALIKAI

Skaitykite ir platinkite didžiausį Brazilijos katalikų laikraštį

“LEGIONARIO”

Jis yra savaitinis. Bet didelio formato ir įdomaus turinio.

Metams Prenumerato kaina 15\$000. Pinigus galima siųsti šiuo adresu: „O Legionario“ Rua Immaculada Conceição, 59. Caxia Postal 3471. Telephone 5-1536.

Lietuviai katalikai norintieji užsisakyti per „Sviesos“ redakciją gali kreiptis kiekvieną dieną pas rinkėją Rua da Mooca 309.

CENTRO VAKARAS — PAMINEJIMAS

VASARIO 5 d. BRAZIL. LIETUVIŲ ORGANIZ. CENTRAS RENGIA

Vakara--Paminėjima

LEGA LOMBARDA SALĖJE.

Visus 1938 metus Lietuvoje bus ruošiamos iškilmės Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukaktuvėms atžymėti. Brazilijos lietuviai taip pat apvaikšėios 20 metų Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Pirmas toks paminėjimas įvyks 1938 m. vasario mėn. 5 d, kurį rengia

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ CENTRAS.

Programa bus įvairi: Prabalbos, dainos J. Stankūnui vadovaujant, istorinis vaiiminimas iš spaudos draudimo laikų, vaidins geriausias jungtinės meninės jėgos, o po to šokiai. Tad ruoškitės visi lietuviai miestų ir interioro

— Centro Vakaras--Paminėjimas —

RENGĖJAI.